

บทประเมินและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น
(Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิด
และเส้นทางการอพยพของคนไท

Assessment and proposals of factors influencing to use of wave theory
to describe concepts, origin and migration routes of Tai people.

โสภิตา ถาวร

ศศ.ม.(ภาษาศาสตร์), อาจารย์

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

A b s t r a c t

This article is intended to evaluate the use of wave theories to explain the concepts of origin and migration routes of Tai people in John F. Hartmann et al. (Hauser, 2002) and propose factors that influencing the use of wave theory to explain concepts of origin and migration routes of Tai people.

The result of the evaluation of the application of wave theory to apply this. The author supports the idea of the origin of the people of John F. Hartmann et al. (2002), which is considered a new age concept (new concept in the 21st century) because it is the first research that uses linguistic theories, which are wave theory (Wave theory) as well as the advancement of geographic information technology and the various fields of science that can clearly determine where the various dialects are spoken made it possible to believe that the Tai people had originally lived in the Guangxi Province-Gujiao of the people's republic of China and the southeastern border of Yunnan Province-the Socialist Republic of Vietnam. And there is an evacuation route starting from the Guangxi- Gujao border came to the southwest into the socialist republic of Vietnam and Thailand.

However, the author has proposed some factors that are unavoidably influential in applying the wave theory to explain the concept of the origin and migration route of the Tai people as follows 1) language contact (language contact) and 2) duration of contact, which is not mentioned in John F. Hartmann's work and faculty (Hauser, 2002)

Keywords:

Wave Theory, Concepts of origin and migration routes of Tai people, Tai people

บท ค ิด ย ่อ

บทความนี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมนการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) และเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่นไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท

ผลจากบทประเมนการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปประยุกต์ใช้ดังกล่าวนี้ ผู้เขียนสนับสนุนแนวความคิดถิ่นกำเนิดของคนไทของ John F. Hartmann และคณะ (2002) ซึ่งถือเป็นแนวคิดในยุคใหม่ (ศตวรรษที่ 21) เนื่องจากเป็นงานวิจัยแรกที่ใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ซึ่งก็คือทฤษฎีคลื่น (Wave theory) รวมทั้งอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์และวิทยาการสาขาต่างๆ ที่สามารถกำหนดตำแหน่งที่มีการพูดภาษาถิ่นต่างๆ ได้อย่างชัดเจนที่สุด ทำให้เชื่อได้ว่าคนไทมีถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณมณฑลกวางสี-ไกวเจา ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และบริเวณชายแดนตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน-ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และมีเส้นทางอพยพเริ่มจากชายแดนกวางสี-ไกวเจา มาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้เสนอปัจจัยบางประการ

ที่มีอิทธิพลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการนำทฤษฎีคลื่นไปใช้อธิบายแนวคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทดังนี้
1) การสัมผัสภาษา (language contact) และ 2) ระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษา (duration of contact) ซึ่งไม่ได้กล่าวไว้ในงานของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002)

คำสำคัญ:

ทฤษฎีคลื่น แนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท คนไท

บทประเมนและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

บทนำ

ตั้งแต่อดีต มีนักค้นคว้าจำนวนมากได้ให้ข้อคิดเห็นถึงแหล่งต้นกำเนิดของคนไทย แต่ก็ยังหาข้อยุติไม่ได้ว่าถิ่นฐานเดิมของคนไทยอยู่ที่ใดในตอนกลาง-ตอนใต้ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และคนไทยอพยพจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมาสู่ดินแดนปัจจุบันโดยใช้เส้นทางใด จวบจนถึงปัจจุบันการศึกษาเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดและความเป็นมาของคนไทยก็ยังมีผู้ศึกษาอยู่ในหลายแนวทางตามความก้าวหน้าของวิชาการสาขาต่าง ๆ อาทิ นักชีววิทยาที่สามารถวิเคราะห์การสืบทอดทางพันธุกรรม การແຈ່ງແຈ້ງหลุมเลือด การແຈ่งแ่งลักษณะลายนิ้วมือ และการวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างของเม็ดเลือด นักประวัติศาสตร์ก็สามารถวิเคราะห์ตำนานต่าง ๆ หลายฉบับที่ปรากฏในพงศาวดารชนชาติไทย รวมถึงนักภาษาศาสตร์ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบภาษาต่าง ๆ ที่ร่วมอยู่ในภาษาตระกูลไทก็สามารถทำให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกำเนิดของคนไทยนั้นพัฒนาไปได้มาก

หนึ่งในแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทยที่ได้ถูกนำเสนอในยุคปัจจุบัน (ศตวรรษที่ 21) คือ แนวคิดเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ดังปรากฏในผลงานเรื่อง "Tais that Bind" ซึ่งถือเป็นการศึกษาเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทาง การอพยพของคนไทยโดยยึดทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System - GIS) อันทันสมัยมาช่วยหาคำตอบได้ว่า.. **“ชนชาติไทมีถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณ มณฑลกวาสี-ไกวเจา ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และบริเวณ ชายแดนตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน-ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และมีเส้นทางอพยพเริ่มจากชายแดนกวาสี-ไกวเจา มาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย”** ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ส่วนที่แรเงาแสดงถิ่นฐานเดิมของชนชาติไท
ตามแนวคิดของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002)
(ดัดแปลงจากงานของ Edmondson and Solnit, 1997, 32)

งานวิจัยของนักภาษาศาสตร์ John Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ถือว่าเป็นงานวิจัยแรกที่อาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์และวิทยาการสาขาต่างๆ ที่สามารถกำหนดตำแหน่งที่มีการพูดภาษาถิ่นได้อย่างชัดเจนที่สุด โดยยึดแนวคิดหลักคือแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่น (Wave theory) และแนวคิดทางมานุษยวิทยาของ Richard O'Conner (1995) ซึ่งผู้เขียนพบว่าการใช้แนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่นในการกำหนดถิ่นฐานดั้งเดิมและเส้นทางการอพยพของคนไทนั้นยังต้องพิจารณาถึงปัจจัยบางประการเพิ่มขึ้น

บทประเมนและข้อเสนอบัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงมีจุดมุ่งหมายในการเขียนบทความครั้งนี้อยู่ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นบทประเมนการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท ในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) และ ประการที่สองเป็นข้อเสนอบัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่นไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท

ตอนที่ 1 บทประเมนการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท ในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002)

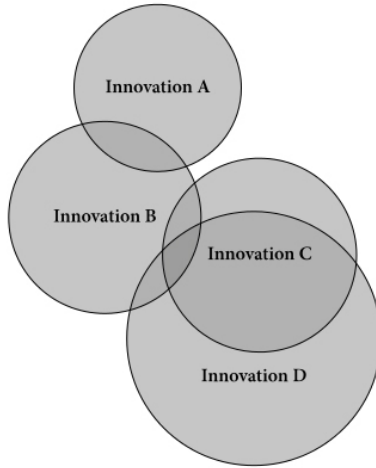
ในตอนที่ 1 นี้ ผู้เขียนจะได้เสนอสองประเด็นได้แก่ 1) แนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) และ 2) บทประเมนการนำแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่นไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมืออธิบายถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทของ John Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่น (Wave theory)

สมทรง บุรุษพัฒน์ (2560, 29-31) ได้กล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีคลื่น (Wave theory) ที่ Johannes Schmidt นักวิชาการชาวเยอรมันได้เสนอแนวคิดไว้ในปี ค.ศ.1872 ดังนี้

ทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) เป็นแบบของการเปลี่ยนแปลงภาษาแบบหนึ่งที่พิจารณาว่าลักษณะที่เกิดขึ้นใหม่ของภาษาหรือการเปลี่ยนแปลงของภาษาจะเกิดขึ้น ณ จุดศูนย์กลางของวงกลม และการเปลี่ยนแปลงจะกระจายออกไปรอบๆ นอกจุดศูนย์กลาง เปรียบเทียบเมื่อเราโยนก้อน

หिनลงไปใน้ำจะเกิดรอยกระเพื่อมของคลื่นเป็นวงกลมล้อมรอบจุดบริเวณที่โยนก้อนหินลงไปนั้น ภาพที่ 2 ต่อไปนี้ แสดงแบบจำลองทฤษฎีคลื่นดังกล่าว

ภาพที่ 2 แบบจำลองทฤษฎีคลื่น

(Wave-model, (n.d.), In Wikipedia)

จากภาพข้างต้น ได้แสดงให้เห็นลักษณะของภาษาที่เกิดขึ้นใหม่ (innovation) จำนวน 4 ลักษณะคือ A B C D ในบริเวณต่างๆ กัน โดยลักษณะของภาษาที่เกิดขึ้นใหม่นี้จะเกิด ณ จุดศูนย์กลางของวงกลมและแพร่กระจายออกไปจากศูนย์กลางของวงกลม วงกลมเหล่านี้อาจทับซ้อนกันในส่วนใดส่วน ในส่วนที่ทับซ้อนกันนี้จะมีการใช้ลักษณะของภาษาที่เกิดขึ้นใหม่มากกว่า 1 ลักษณะ

Hauser (2002) ได้กล่าวถึงความคิดของ Hartmann เกี่ยวกับทฤษฎีคลื่นนี้โดยยกตัวอย่างภาษาอังกฤษที่ใช้พูดในประเทศอังกฤษว่ามีจำนวนภาษาถิ่นเป็นร้อยๆ ภาษา ซึ่งคนอเมริกันไม่เข้าใจ และในประเทศ

บทประเมนและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลิ่น...

อังกฤษเองก็ไม่พบคำดั้งเดิม แต่เราจะได้ยินภาษาอังกฤษซึ่งพูดในยุคของเซ็กสเปียร์เมื่อ 400 กว่าปีที่แล้วในบริเวณเทือกเขาทางทิศตะวันออกของสหรัฐอเมริกา โดยคนที่ยังพูดภาษาอังกฤษดั้งเดิมอยู่นี้ก็คือ ลูกหลานของผู้ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในยุคแรก ๆ ขณะที่ในบริเวณถิ่นกำเนิดของภาษาอังกฤษคือประเทศอังกฤษนั้น ภาษาได้ “สืบทอด” หรือภาษาที่ใช้กันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้พิสูจน์ได้ว่าประเทศอังกฤษเป็นถิ่นฐานเดิมของคนที่พูดภาษาอังกฤษ ซึ่งเปรียบเทียบได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของคลิ่นนั่นเอง และการเปลี่ยนแปลงของภาษาดังกล่าวนี้นี้ ระบบเสียงและความหมายของภาษาอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเองตามธรรมชาติของภาษาหรืออาจเกิดจากภาษาที่ใช้พูดกันในบริเวณใกล้เคียง

จากแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลิ่นที่แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นมากกว่าในบริเวณจุดศูนย์กลาง ส่วนบริเวณวงคลิ่นออกมาจะมีการเปลี่ยนแปลงที่น้อยกว่านั้น John Hartmann และคณะ ได้นำแนวคิดไปใช้ในการกำหนดถิ่นกำเนิดของคนไทได้ว่า กลุ่มคนที่อพยพออกจากถิ่นฐานเดิมจะยังคงรักษาภาษาเดิมไว้ได้ ในขณะที่บริเวณถิ่นฐานเดิมกลับมีการเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นอย่างมาก

นอกจากแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลิ่นแล้ว ในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ ยังได้ยึดแนวคิดทางมานุษยวิทยาของ Richard O’Conner (1995) ประกอบกันด้วย นักมานุษยวิทยา Richard O’Conner ได้กล่าวไว้ว่า ชนชาติไทมีอำนาจเหนือชนชาติมอญ-เขมร อันเกิดจากปัจจัยพื้นฐานที่นักมานุษยวิทยาลงความเห็นว่า เป็นลักษณะร่วมของความเป็น “ชนชาติไท” สองประการดังนี้ ประการแรกเป็นเพราะชนชาติไทมีความก้าวหน้าทางกลิกรรมนั่นคือการมี “ระบบชลประทาน” ที่เอื้อต่อการทำนาข้าว และทำให้คนไทมีผลผลิตข้าวได้เพียงพอกับความต้องการ

ของคนในบริเวณภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประการที่สอง ที่จะทำให้คนไทยมีระบบชลประทานได้นั้นก็คือชนชาติไทจะต้องอาศัยเป็น ชุมชนอย่างน้อยขนาดหมู่บ้านเพื่อให้เกิดการแบ่งแรงงานอย่างเหมาะสม มีการจัดระบบของสังคมในลักษณะที่มีการร่วมมือกัน (cooperative type of social organization) เพื่อสามารถรองรับกับระบบชลประทาน ที่สร้างขึ้น ความสำเร็จจากการทำนาข้าวของชนชาติไทนี้ทำให้จำนวน ประชากรเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้องมีการอพยพออกจากถิ่นฐานเดิมไป แสวงหาที่ทำกินใหม่ยังบริเวณที่มีภูมิประเทศใกล้เคียงกัน นั่นคือ ชนชาติ ไทมักตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่ราบลุ่มใกล้แหล่งน้ำหรือใช้ลำธารตามแนว ภูเขาเพื่อปลูกข้าว เนื่องจากบริเวณที่ลาดลุ่มซึ่งลาดเอียงเล็กน้อยนั้นเป็น ภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการทำนา ใช้ฝายกั้นน้ำและคลองสำหรับ ทำนาลุ่ม ส่วนชนชาติมอญ-เขมรมีระบบการทำกิจกรรมที่ซับซ้อน น้อยกว่าคนไทยตรงที่จะใช้แรงงานของสมาชิกในครอบครัวในการปลูก ข้าวโดยพึ่งพาฝนตามฤดูกาลเท่านั้น

ผลของความสำเร็จในการทำชลประทานของชนชาติไทที่ซับซ้อน มากกว่านี้ ผู้เขียนเห็นว่ามีความสอดคล้องกันในบางลักษณะกับที่ จีระพันธ์ ล.ทองคำ (2556) ได้ศึกษาคำยืมภาษาไทยในภาษาขมุอิก ตระกูล มอญ-เขมร ในคำยืม 21 ชุด ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์ ที่พูดภาษาตระกูลไทสาขาตะวันตกเฉียงใต้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมร สาขาขมุอิก มาเป็นเวลา ช้านาน เป็นเหตุให้เกิดการสัมผัสภาษาและวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยืมคำไทเข้าไปใช้ ทั้งนี้เนื่องมาจากความเหนือกว่าทั้งทางด้านการ เมืองการปกครองและด้านอารยธรรมของฝ่ายที่พูดภาษาตระกูลไท ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ขมุอมยอมรับว่าภาษาตระกูลไทเป็นภาษาที่มีศักดิ์ศรี

บทประเพณีและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

จึงพูดภาษาขมุและภาษาตระกูลไทในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสื่อสารกับคนภายนอกซึ่งไม่ใช่คนขมุ จากความขาดแคลนของชนชาติไทที่รวมความชำนาญในการปลูกข้าวเข้ากับความชำนาญในการปกครอง ทำให้ชนชาติไทประสบความสำเร็จในการเข้าครอบครองและอาศัยอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่ในปัจจุบัน

ภาพที่ 3 การจัดระบบของสังคมในลักษณะที่มีการร่วมมือกัน (การลงแขก) เพื่อสร้างระบบชลประทาน สำหรับทำนาข้าวของชาวนาไทลื้อในสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (Tais that Bind, 2002)

John F. Hartmann และคณะ ได้สานต่องานของ Richard O'Conner จากแง่ประวัติศาสตร์ดังกล่าว ที่ว่ากลุ่มชนชาติไทคือกลุ่มชนที่ริเริ่มใช้เทคโนโลยีการชลประทานในการปลูกข้าว จึงนำคำศัพท์ที่ปรากฏในภาษาตระกูลไทจากการศึกษาเปรียบเทียบเชิงประวัติที่ใช้เรียกระบบชลประทาน ได้แก่ คำว่า “เหมือง-ฝาย” และคำที่เกี่ยวข้องกับการทำนาเพื่อกำหนดถิ่นฐานเดิมและเส้นทางการอพยพของชนชาติไทจากประเทศจีนตอนใต้มาสู่ผืนแผ่นดินใหญ่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. บทประเมินการนำแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่นไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมืออธิบายถิ่นกำเนิดและเส้นทางอพยพของคนไทยของ John Hartmann และคณะ (Hauser, 2002)

John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ได้นำแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มานุษยวิทยา รวมทั้งเทคโนโลยีทางด้านสารสนเทศทางภูมิศาสตร์อันทันสมัยที่สามารถสืบค้นแบบของการเปลี่ยนแปลงภาษา แบบอย่างการตั้งถิ่นฐานของชนชาติไท และแหล่งน้ำที่หาได้ ในการหาเส้นทางอพยพของคนไท โดยได้รับความร่วมมือจากศูนย์ข้อมูลในประเทศจีนชื่อ NASA's Socioeconomic Data and Applications Center (SEDAC) ซึ่งเป็นข้อมูลสามมิติประกอบด้วยข้อมูลความเป็นมาของการใช้ที่ดินในท้องถิ่น และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ซึ่งทำให้สามารถกำหนดบริเวณภาษาถิ่นแต่ละถิ่นได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

John F. Hartmann และคณะ ได้ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาบริเวณที่พูดภาษาถิ่น 12 จุดในมณฑลกวางสีและมณฑลไกวเจาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสูงต่ำของภูมิประเทศและประชากร เพื่อหาบริเวณที่ราบลุ่มและลาดเอียงเล็กน้อย ซึ่งเป็นบริเวณที่มีประชากรที่พูดภาษาตระกูลไท-กระได อาศัยอยู่หนาแน่นที่สุด พร้อมทั้งจัดทำแผนที่แสดงระดับความสูงต่ำของภูมิประเทศด้วยรหัสสี (Luo et al. 2000) โดยมุ่งศึกษาคำ 21 คำ ที่ใช้เรียกระบบชลประทานและคำที่เกี่ยวข้องกับการทำนาเพื่อดูว่าในบริเวณหรือในแต่ละถิ่นที่ต่างกันนั้น คำทั้ง 21 คำจะออกเสียงแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งคณะผู้วิจัยจะพิจารณาจากปริมาณและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการออกเสียงเป็นสำคัญ

บทประเมนและข้อเสนอบัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

และจัดลำดับคำที่มีอัตราตั้งแต่หนึ่งถึงสาม คำที่มีการออกเสียงใกล้เคียง การออกเสียงภาษาไทยดั้งเดิม (Proto Tai)¹ มากที่สุดจะให้คะแนนเป็น 1 ส่วนคำที่มีการเปลี่ยนแปลงการออกเสียงจากรูปดั้งเดิมมากที่สุดจะให้คะแนนเป็น 3 จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำทั้ง 21 คำ ในแต่ละท้องที่ แล้วสร้างแผนที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของเสียงซึ่งใช้สีเป็นรหัส (color-coded map) จะแสดงเส้นทางการอพยพของคนไทเทียบเคียงกับบริเวณที่เป็นถิ่นฐานเดิมของคนไทตามแนวคิด “ทฤษฎีคลื่น” นั่นคือ ยิ่งออกห่างจากถิ่นฐานเดิมเท่าไร ก็จะมีรักษาภาษาดั้งเดิมไว้ได้ เช่น คำว่า “ข้าว” ภาษาไทยที่พูดในประเทศไทยยังคงออกเสียง /khaaw³⁴²/ รักษาคำดั้งเดิม *khau C1² ขณะที่บริเวณมณฑลกวางสีและไกวเจา จะสูญเสียเสียง *kh และออกเสียงว่า /auC2/ กรณีนี้แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษาจะเกิดขึ้นที่บริเวณถิ่นฐานเดิม หรือบริเวณ ต้นกำเนิดของคลื่น จากหลักฐานดังกล่าว คณะผู้วิจัยสามารถกำหนดหาถิ่นฐานเดิมและเส้นทางการอพยพของชนชาติไทจากตอนใต้ของ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมาสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

¹ ภาษาไทดั้งเดิม (Proto Tai) หมายถึง คำในภาษาไทต้นแบบก่อนแยกออกมาเป็นภาษาไทยปัจจุบันถิ่นต่างๆ เช่น ภาษาไทยในประเทศไทย ภาษาลาวในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาษาไทดำในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นต้น นักภาษาศาสตร์ใช้วิธีการเปรียบเทียบ (comparative method) เพื่อกำหนดรูปและเสียงของภาษาเดิม โดยนำคำที่เป็นคำร่วมเชื้อสาย (cognate) จากภาษาไทที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมาเปรียบเทียบกันโดยการนำเสียงที่ภาษาไทปัจจุบันมีเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมา สืบสร้าง (reconstruct) เป็นคำต้นแบบ ทั้งนี้ นักภาษาศาสตร์จะใส่เครื่องหมาย * ไว้หน้าคำต้นแบบใน ภาษาไทดั้งเดิมนั้น

² C1 หมายถึง วรรณยุกต์ในภาษาไทดั้งเดิม ซึ่ง Li (1977) ได้สืบสร้างวรรณยุกต์ในภาษาไทดั้งเดิมไว้ว่ามีจำนวน 3 วรรณยุกต์ในพยางค์เป็นคือ วรรณยุกต์ A วรรณยุกต์ B และวรรณยุกต์ C โดยวรรณยุกต์ C จะแทนด้วย ภาษาไทยมาตรฐานในปัจจุบันคือ คำพยางค์เป็น ไข่ เครื่องหมายวรรณยุกต์ไม้โทกำกับ และเลข C1 หมายถึง คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะต้นกลุ่มที่ 1 Gedney (1972) ให้พยัญชนะต้นกลุ่มที่ 1 นี้แทนด้วยภาษาไทยมาตรฐาน ในปัจจุบันที่เป็นพยัญชนะอักษรสูงและ ห นำ เช่น คำว่า “ข้าว เสือ หวัง” หรือพยัญชนะต้นกลุ่มที่ 2 จะแทนด้วยภาษาไทยมาตรฐานในปัจจุบันที่เป็นพยัญชนะอักษรกลาง (ป ต จ ก) เช่น คำที่ใช้วรรณยุกต์ C2 ได้แก่ คำว่า “ป่า ตู้ ก้าง เป็นต้น

ผลงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) นี้ ผู้เขียนเห็นว่าค่อนข้างสอดคล้องกับความคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้

1) ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับความเชื่อของ วูลแฟรม อีเบอร์ฮาด เฟรเดอริก และวิลเลียม เกดนีย์ (ปี.เจ เทอร์วิล, 2533, 18) ที่เชื่อว่า ถิ่นกำเนิดของคนไทยกระจัดกระจายทั่วไปในบริเวณตอนใต้ของจีนและ ทางตอนเหนือของภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนบริเวณรัฐ อัสมัของอินเดีย รวมทั้งปี.เจ เทอร์วิล (2533, 26) ได้ประเมินแนวคิด เรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทตั้งแต่อดีตจากที่นักค้นคว้าและนักวิชาการ จำนวนมากได้นำเสนอไว้ในงานเขียนที่ชื่อ “คนไท(เดิม)ไม่ได้อยู่ที่นี้” ซึ่งสมมติฐานที่ปี.เจ เทอร์วิล ประเมินว่าน่าเชื่อถือมากที่สุดจากการอาศัย หลักฐานทางภาษาศาสตร์ ทางมานุษยวิทยา และทางภูมิศาสตร์นั้น คือ “เมื่อประมาณต้นคริสตกาล บรรพบุรุษของชาวไทยคงจะตั้งถิ่นฐานอยู่ บริเวณริมฝั่งทะเลในจีนตอนใต้และเวียดนามตอนเหนือ ซึ่งเป็นบริเวณ ที่ราบค่อนข้างอบอุ่น ประกอบด้วยบริเวณที่เป็นมณฑลกวาสีในประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน และสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดงในดินแดนที่เป็น ตอนเหนือของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในปัจจุบัน” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hartmann ตรงที่ Hartmann ได้พบว่า ถิ่นฐานเดิมของคนไทยอยู่ที่บริเวณมณฑลกวาสี-ไกวเจา ของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน และบริเวณชายแดนตะวันออกเฉียงใต้ของ มณฑลยูนนาน-ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และมีเส้นทาง อพยพเริ่มจากชายแดนกวาสี-ไกวเจา มาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ และ เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย ดังนั้น ข้อสรุปที่ได้จากแนวคิดดังกล่าวนี้จึงพิสูจน์ได้ว่า บริเวณถิ่นฐานเดิมของ

บทประพันธ์และข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

คนไทยไม่ใช่ว่าบริเวณใดในตอนกลางของจีนอย่างที่นั่งค้นคว้าส่วนใหญ่
เชื่อกันว่าคนไทยมีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่มณฑลยูนนานหรือที่ราบลุ่มแม่น้ำแยงซี

2) ผลงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับความคิดของนักวิชาการไทย
หลายท่าน ได้แก่ งานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2545: 42-43) ที่ทำงาน
วิจัยเกี่ยวกับชนชาติที่พูดภาษาตระกูลไท-กระได ในประเทศสาธารณรัฐ
ประชาชนจีนและเผยแพร่พจนานุกรมภาษากัม-จีน-ไท-อังกฤษ และ
พจนานุกรมภาษาญะ-จีน-ไท-อังกฤษ ก็ได้มีความเห็นว่า คนไทยมี
ถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ที่บริเวณชายแดนมณฑลกลวงสี-ไกวเจาของประเทศ
สาธารณรัฐประชาชนจีน และบริเวณชายแดนตะวันออกเฉียงใต้ของ
มณฑลยูนนาน-ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เนื่องจากพบว่า
บริเวณนั้นมีการเปลี่ยนแปลงของภาษามากที่สุด ในขณะที่บริเวณ
ประเทศไทยปัจจุบันยังคงมีการใช้คำศัพท์พื้นฐานใกล้เคียงภาษาไท
ดั้งเดิมอยู่ สมทรง บุรุษพัฒน์ ได้อ้างถึง ธีระพันธ์ ล.ทองคำ (2544, 664)
ที่ได้ศึกษาภาษาตระกูลมอญ-เขมร จาก 13 เผ่าในแขวงเซกอง ประเทศ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็น
ภาพของสุวรรณภูมิในอดีตหรือแหลมทองว่าเป็นถิ่นฐานดั้งเดิมของกลุ่ม
ชนที่อพยพมาจากทางเหนือในบริเวณตอนใต้ของประเทศจีน ซึ่งอาจเป็น
บริเวณลุ่มแม่น้ำแดง และได้อ้างความคิดเห็นของประเสริฐ ณ นคร³
ที่กล่าวสืบเนื่องมาจากงานของธีระพันธ์ ล.ทองคำ ว่าการที่ศูนย์กลางของ
ภาษาไทยอยู่สูงกว่ามอญ-เขมรนั้น แสดงว่าคนไทยอพยพมาทีหลัง
ซึ่งรับกับตำนานดั้งเดิมที่ว่า เมื่อคนไทยอพยพมานั้น บริเวณนี้เป็นที่อาศัย
ของขอมดำ ซึ่งได้แก่ชนชาติเขมร ทั้งนี้ประเสริฐ ณ นคร ยังได้อ้างถึง

³ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ได้แสดงความคิดเห็นนี้กับสมทรง บุรุษพัฒน์ (2545) เป็นการส่วนตัว
เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ที่ภาควิชาภาษา

นักภาษาศาสตร์วิลเลียม เกิดนีย์ ที่กล่าวว่าคนไทยนั้นมีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่มณฑลกวางสี หรือเมืองแฉง เดียนเบียนฟู ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และกล่าวด้วยว่าภาษาใดก็ตามหากพูดอยู่ในบริเวณใดนานก็เกิดภาษาถิ่นมากมาย ดังนั้นน่าจะเข้าใจไม่ใช่ถิ่นฐานเดิมของคนไทย เพราะไม่ปรากฏภาษาถิ่น แต่น่าสนใจเป็นจุดสูงสุดที่คนไทยจะไปถึง ขณะที่ภาษาจ้วงที่พูดในมณฑลกวางสีนั้นมีภาษาถิ่นกว่า 50 ภาษา ทำนองเดียวกับภาษาอังกฤษที่พูดในประเทศอังกฤษพบว่ามีภาษาถิ่นเป็นร้อยๆภาษานั้นเอง

นอกจากนี้ ผลงานของนักวิจัยไทย Osatpirat (2005a) นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาษาตระกูลไท-กระได (Kra-Dai language)⁴ ก็ได้พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดของ John F. Hartmann และคณะ เช่นกัน Osatpirat ได้กล่าวถึงถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของชาวกระ-ไดว่าเมื่อประมาณ 4-5 พันปีก่อนปัจจุบัน บรรพบุรุษของภาษาเหล่านี้มีแหล่งกำเนิดในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลของมณฑลฝูเจี้ยน (Fujian) หรือกวางตุ้ง (Guangdong) ต่อมาในช่วง 4 พันปีก่อนปัจจุบัน ชาวกระ-ไดได้มีการอพยพเกิดขึ้น โดยคนไทยมีการอพยพและขยายตัวจากตะวันออกของชายฝั่งกวางตุ้งไปทางทิศตะวันตกและตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่ที่กวางสี-ไกวเจา และบริเวณตอนเหนือของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

Osatpirat ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากระ-ได กับภาษาในตระกูลออสโตรนีเซียน (Austronesian language family) ว่าอาจมีความสัมพันธ์กันทางเชื้อสายได้ จากหลักฐานการปฏิภาณของระบบ

⁴ Osatpirat (2000) ได้สืบสร้างภาษากระ-ได (Kra-Dai languages) ซึ่งจัดเป็นกลุ่มภาษาใหญ่อันประกอบด้วยห้าสาขาย่อย ได้แก่ ไท (Tai) กัม-สุย (Kam-Sui) เบ (Be) หลี (Hlai) และกระ (Kra)

บทประเมนและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

เสียงและคำศัพท์พื้นฐานที่มีกระจายร่วมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานที่น่าจะเป็นไปได้มากกว่าการยืมคำ Osatapirat ได้อ้างผลการศึกษานักโบราณคดีและนักภาษาศาสตร์ (Chang, 1995; Tsang, 1995; Bellwood, 1997; Blust, 1988, among others) เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของชนชาติออสโตรนีเซียนที่ว่ามีบรรพบุรุษพูดอยู่ในไต้หวัน (Taiwan) หรือติดกับบริเวณพื้นที่ที่อยู่ชายฝั่งทะเลในตอนใต้ของจีนราว 6 พันปีก่อนปัจจุบัน ทั้งนี้ Osatapirat ให้ข้อเสนอไว้ว่า หากกระ-ไโดมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายกับออสโตรนีเซียนจริงก็คงตั้งแต่นะยะเริ่มแรก เนื่องจากภาษากระ-ไโดดั้งเดิมยังรักษาลักษณะการกลายเสียงบางลักษณะไว้เช่นเดียวกับภาษาออสโตรนีเซียนดั้งเดิมที่ไม่พบแล้วในภาษามลายู-โปลินีเซียน (Malayo-Polynesian) ดั้งเดิม (เป็นสาขาของตระกูลภาษาออสโตรนีเซียน) กล่าวคือไม่น่าจะสัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาษามลายู-โปลินีเซียนหรือกลุ่มภาษาออสโตรนีเซียนในสาขาที่แตกตัวออกไประยะหลังจากนั้น ทั้งนี้หากพิจารณาจากการกระจายของคำศัพท์พื้นฐานในภาษาออสโตรนีเซียนกับภาษากระ-ไโดก็สนับสนุนการกลายเสียงได้เช่นเดียวกัน ยกตัวอย่าง คำว่า “หมี” ภาษากระ-ไโด ได้แก่ ภาษาไทใช้ว่า /mii/ กัมใช้ว่า /mee/ หลีใช้ว่า /mui/ และลาฮาใช้ว่า /mee/ ในขณะที่ในภาษาออสโตรนีเซียนดั้งเดิมสืบสร้างได้เป็น *Cumay แต่ลักษณะนี้ไม่พบในภาษาออสโตรนีเซียนนอกไต้หวัน (ผู้พูดภาษามลายู-โปลินีเซียน) เป็นต้น จากหลักฐานการกลายเสียงที่ภาษากระ-ไโดดั้งเดิมมีร่วมกันกับภาษาออสโตรนีเซียนดั้งเดิม (ในไต้หวัน) นี้ นับว่าช่วยยืนยันถิ่นกำเนิดของชนชาติไทได้ว่า ในอดีตจะต้องอาศัยอยู่บริเวณเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันกับชนชาติที่พูดภาษาออสโตรนีเซียน จึงพบลักษณะทางเสียงและคำศัพท์พื้นฐานร่วมกัน ซึ่งไม่ใช่บริเวณคาบสมุทร

มลายูแล้วอพยพขึ้นไปทางเหนือ ผลการวิจัยนี้พบว่าสอดคล้องกับที่ Seidenfaden (1956: 157) ได้ตั้งทฤษฎีว่า “ชนชาติไทเคยอยู่ทางใต้ของจีน ชนชาติไท-กระได-อินโดนีเซีย มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่ดินแดนแห่งหนึ่งในยูunnan และชนชาติไทอพยพมาถึงต่งเกียในคริสต์ศตวรรษที่ 8-9”

นอกจากผลงานของนักวิจัยและนักวิชาการไทยดังกล่าวข้างต้นนั้น ผลงานวิจัยชิ้นล่าสุดในปัจจุบันที่ได้มีผู้เสนอแนวคิดเรื่องถิ่นกำเนิดของคนไทไว้ก็คือ ผลงานวิจัยของเสมอชัย พูลสุวรรณ (2561) ในการบรรยายหัวข้อ “มนุษย์โบราณในเอเชียอาคเนย์และเรื่องถิ่นกำเนิดคนไทย” ได้ศึกษาถึงพันธุกรรมที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งก็คือ ดีเอ็นเอ โดยใช้ตัวอย่างจากโครงกระดูกมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ทางภาคอีสานของไทยเปรียบเทียบกับคนพูดภาษาตระกูลไททางตอนใต้ของประเทศจีน คนไทยในภูมิภาคต่างๆ รวมถึงคนที่อยู่อาศัยในแถบเทือกเขาอัลไต ผลจากการวิจัยที่ได้จากการสกัดดีเอ็นเอโบราณซึ่งถือเป็นความสำเร็จครั้งแรกของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์นั้นพบว่า คนไทยมีรูปแบบความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมใกล้ชิดกับคนภาคใต้ของจีนหลายกลุ่ม รวมถึงชาว้วงซึ่งพูดภาษาตระกูลไทที่ในปัจจุบันยังคงอาศัยอยู่ในมณฑลกว่างสี จากข้อสรุปนี้เอง นายแพทย์เสมอชัย พูลสุวรรณ จึงกล่าวว่า คนไทยไม่ได้มาจากเทือกเขาอัลไต แต่อพยพเคลื่อนย้ายมาจากตอนใต้ของจีนในระยะเวลาไม่นานมากคือ ระยะเวลาภายหลังจากที่ภูมิภาคนี้มีคนอาศัยอยู่เต็มไปหมดแล้วซึ่งเป็นประชากรสมัยก่อนประวัติศาสตร์ดังเช่น คนมอญ คนเขมรในปัจจุบัน เป็นต้น คนไทยจึงเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาทีหลัง

จากข้อสนับสนุนที่สอดคล้องกันของนักวิจัยและนักวิชาการต่างๆ เหล่านี้ที่ตั้งอยู่บนหลักฐานทั้งทางมานุษยวิทยา ภาษาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และชีววิทยา ดังกล่าวนั้น ผู้เขียนในฐานะเป็นนักภาษาศาสตร์นั้นย่อม

บทประเมนและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลิ่น...

ยอมรับในหลักฐานโดยเฉพาะทางภาษาศาสตร์ที่นำแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลิ่นมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทยตามที่อ้างในบทความข้างต้นที่ว่า “บริเวณที่เป็นแหล่งกำเนิดจะมีการเปลี่ยนแปลงของภาษามากที่สุด ในขณะที่บริเวณประเทศไทยปัจจุบันยังคงมีลักษณะภาษาใกล้เคียงกับภาษาไทดั้งเดิมอยู่”

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่างานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ที่นำแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลิ่นมาอธิบายถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทยนั้น ภาษาไทถิ่นต่างๆ ที่คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ให้ใช้เลข 1 ซึ่งหมายถึง คำที่มีการออกเสียงใกล้เคียงกับการออกเสียงในภาษาไทดั้งเดิมที่สุดหรือภาษาจะได้รับผลกระทบน้อยที่สุดซึ่งเปรียบเทียบได้กับบริเวณวงคลิ่นรอบนอกหรือบริเวณที่เป็นพื้นที่ทับซ้อนของวงกลมตามทฤษฎีคลิ่นนั้น ประกอบด้วยภาษาไทถิ่นสาขาตะวันตกเฉียงใต้ (Southwestern Tai: SWT) ได้แก่ 1) ภาษาไทย (Siamese) 2) ภาษาไทลื้อ (Lue) 3) ภาษาไทดำ (Tai Dam) 4) ภาษาไทขาว (Tai Don) และ 5) ภาษาไทเหนือ (Tai Nua) รายละเอียดข้อมูลภาษาไทถิ่นต่างๆ นี้ปรากฏเพิ่มเติมในงานวิจัยของ Hartmann (1998) ซึ่งผู้เขียนพบว่า ข้อมูลของภาษาไทเหนือ (Tai Nua) มีปรากฏเพียงไม่กี่คำจากจำนวนคำทั้งหมด 21 คำ ที่นำมาจากคำในหมวดที่เกี่ยวข้องกับการทำชลประทานของคนไทยเท่านั้น และในจำนวนคำทั้งหมดดังกล่าวจะเป็นจำนวนมากเพียงพอกับการนำมาวิเคราะห์และสรุปแบบของการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทตามถิ่นหรือไม่ ทั้งนี้เพราะผู้เขียนเห็นว่าภาษาถิ่นดังกล่าว ยกเว้นภาษาไทย (Siamese) ถือเป็นภาษาชาติพันธุ์ไทที่ไม่ใช่ภาษาประจำชาติหรือภาษาหลักของประเทศ ทำให้เมื่อต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของภาษาตามถิ่นแล้ว ภาษาที่ไม่ใช่ภาษาหลักหรือภาษาชนกลุ่มน้อยอาจ

ได้รับอิทธิพลของภาษากลุ่มใหญ่ที่แวดล้อมได้ ซึ่งข้อคิดเห็นนี้ตรงกับที่ธีระพันธ์ ล.ทองคำ (2556) ได้กล่าวไว้ว่าภาษาที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากเป็นเวลานานจะเป็นเหตุให้เกิดการสัมผัสภาษาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยืมคำของภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าเข้าไปใช้

ทั้งนี้การทำงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ยังไม่ได้เน้นอธิบายไปถึงบริเวณที่เป็นพื้นที่ทับซ้อนของวงกลมตามทฤษฎีคลื่นที่อาจมีการทับซ้อนกันในบางส่วน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการมีลักษณะของภาษาที่เกิดขึ้นใหม่มากกว่า 1 ลักษณะในพื้นที่ทับซ้อนนี้จะมีผลต่อการอธิบายแนวความคิดถิ่นกำเนิดของคนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ผู้เขียนจะได้เสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาในพื้นที่ทับซ้อนดังกล่าวในตอนที่ 2 ต่อไปนี้

ตอนที่ 2 ข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท กรณีศึกษางานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561)

ในตอนที่ 2 นี้ ในเบื้องต้นผู้เขียนจะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการสัมผัสภาษา (language contact) ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่น่าจะมีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท ตามด้วยข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่นไปประยุกต์ใช้ โดยยกกรณีศึกษาจากงานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) ซึ่งเป็นงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยดำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในหนังสือเรื่อง “ถ้อยสำเนียงไทดำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”⁵ ตามลำดับต่อไปนี้

⁵ หนังสือ “ถ้อยสำเนียงไทดำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เป็นผลผลิตในโครงการวิจัย “การแปรตามภูมิภาคของภาษาและวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”ทุนศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น ประจำปี 2558-2561 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทประพันธ์และข้อเสนอบัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสัมผัสภาษา (language contact)

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาสามารถสรุปออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยภายในภาษา (Internal factors) ซึ่งเกิดจากโครงสร้างภายในภาษาและความรู้สึกของเจ้าของภาษา และปัจจัยภายนอกภาษา (External factors) ซึ่งมักถูกกำหนดตามตัวแปรสังคม เช่น อายุ เพศ ชั้นสังคม ชาติพันธุ์ ถิ่นที่อยู่อาศัย ฯลฯ โดยปัจจัยภายนอกภาษาที่มีผู้ให้ความสำคัญค่อนข้างมากในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษา คือ การสัมผัสภาษา (language contact) ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีบทบาทต่อการกระตุ้นให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น ดังจะกล่าวโดยสังเขปต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการสัมผัสภาษา (language contact) กล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการที่ภาษาสองภาษา (bilingual) หรือหลายภาษา (multilingual) ถูกใช้ปะปนกัน ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นในสังคมที่มีการพูดของผู้ที่มีภาวะสองภาษาหรือหลายภาษา จึงทำให้ภาษาเกิดมีอิทธิพลต่อกันขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากกลไกทางภาษาในสถานการณ์ที่มีการสัมผัสภาษาต่างๆ ได้แก่ การแทรกแซงภาษา การยืม การสลับภาษา การสร้างคำขึ้นใหม่ เป็นต้น และจุดที่พบว่าการสัมผัสภาษานั้นก็อยู่ในตัวผู้รู้สองภาษาหรือหลายภาษานั้นเอง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545, 92) ผลของการสัมผัสภาษานับได้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาขึ้น เช่น คนเหนือในประเทศไทยนอกจากจะพูดภาษาคำเมืองซึ่งเป็นภาษาแม่ในชีวิตประจำวันแล้ว ยังสามารถพูดภาษาไทยมาตรฐานเมื่อติดต่อสื่อสารกับผู้คนภายนอก ทำให้มีโอกาสรับคำยืม (borrow) และปรับเปลี่ยนตามคำยืมโดยเฉพาะที่เป็นเสียงปฏิกิริยาของภาษาในตระกูลเดียวกัน

ในสถานการณ์ที่มีการสัมผัสภาษาย่อมมีปัจจัยที่มีผลให้เกิดกลไกต่าง ๆ ข้างต้นขึ้นซึ่งปัจจัยภายนอกตัวภาษาหรือปัจจัยทางสังคม ได้แก่ทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อภาษา โดยเฉพาะเรื่องความมีศักดิ์ศรี (prestige) ที่ลักษณะใดในภาษาเป็นลักษณะที่ใช้แล้วดูมีศักดิ์ศรีกว่าก็จะถูกยืมเข้ามาใช้ในภาษาแม่ ระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษาจะมีผลต่อระดับความเข้มข้นของการสัมผัสภาษา (intensity of contact) หากการสัมผัสภาษาเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ไม่นานก็อาจจะมีการยืมเพียงในระดับคำ แต่ถ้าการสัมผัสภาษามีระยะเวลานาน มีระดับความเข้มข้นของการสัมผัสภาษามากขึ้น ก็จะมีการยืมในระดับโครงสร้างทางเสียงหรือไวยากรณ์ (โสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์, 2561, 55-56)

2. ข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท กรณีศึกษางานวิจัยของ โสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561)

ผู้เขียนได้ยกกรณีศึกษาจากงานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) ในการเสนอปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท ดังเหตุผลต่อไปนี้

1) กลุ่มชาติพันธุ์ไทดำที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นกลุ่มคนไทกลุ่มหนึ่งในสาขาตะวันตกเฉียงใต้ (SWT) เช่นเดียวกับที่ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ได้ใช้เก็บข้อมูลคำทั้ง 21 คำดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดของภาษาไทถิ่นต่างๆ ในงานวิจัยของ Hartmann (1998)

2) งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแรกที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาโดยบูรณาการกับการอธิบายถิ่นฐานเดิมและเส้นทางการอพยพย้ายถิ่นฐานของคนไทดำ ซึ่งตามประวัติศาสตร์การอพยพพบว่ามีเส้นทาง

บทประเมนและข้อเสนอบัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

การอพยพไปในทิศทางเดียวกับผลการศึกษาเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางอพยพของคนไทในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ดังได้กล่าวไว้แล้วตอนต้นของบทความ และการอพยพของคนไทดำนั้นได้อพยพเข้าไปในหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย ซึ่งในงานวิจัยนี้ศึกษาไทดำทั้งสิ้น 34 ถิ่น ดังนั้นกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำจึงน่าจะเป็นหนึ่งในตัวแทนของคนไทได้อย่างดีโดยเฉพาะในการศึกษาเรื่องการอพยพย้ายถิ่นฐาน

3) งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ในการอธิบายเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทดำเช่นเดียวกับในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002)

4) งานวิจัยนี้ใช้คำศัพท์พื้นฐาน (Basic words) ซึ่งเป็นคำร่วมเชื้อสาย (cognate) ของภาษาถิ่นตระกูลไทเป็นจำนวนมากถึง 520 คำ ซึ่งเป็นคำที่จัดอยู่ในหลายหมวดหมู่ ซึ่งครอบคลุมทั้งคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการทำนาปลูกข้าวดังเช่นปรากฏในงานของ Hartmann (1998) อยู่ด้วย ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทดำจากงานวิจัยที่ยกเป็นกรณีศึกษา นี้จึงน่าจะเป็นตัวแทนของการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ผู้เขียนได้สรุปสังเคราะห์งานวิจัยของ โสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์เมื่อราวคริสต์ศตวรรษที่ 8-11 กลุ่มชาติพันธุ์ไทดำมีแหล่งกำเนิดอยู่ในดินแดนสิบสองจุไทยบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันคือจังหวัดเดียนเบียนฟู ในระยะแรกที่มีการอพยพออกจากถิ่นฐานเดิม

ก็เพื่อหาที่ทำกินใหม่ในบริเวณใกล้เคียงกับถิ่นฐานเดิม และด้วยเหตุผลทางการเมืองและสงครามที่ผู้มีประโยชน์ต่างแย่งชิงกันเพื่อครอบครองดินแดนสิบสองจุไทในระยะต่อมา ทำให้ชาวไทต้องอพยพย้ายถิ่นฐานครั้งยิ่งใหญ่โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามเส้นทางและช่วงเวลาของการอพยพ ผู้เขียนได้สังเคราะห์จากงานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) ดังนี้

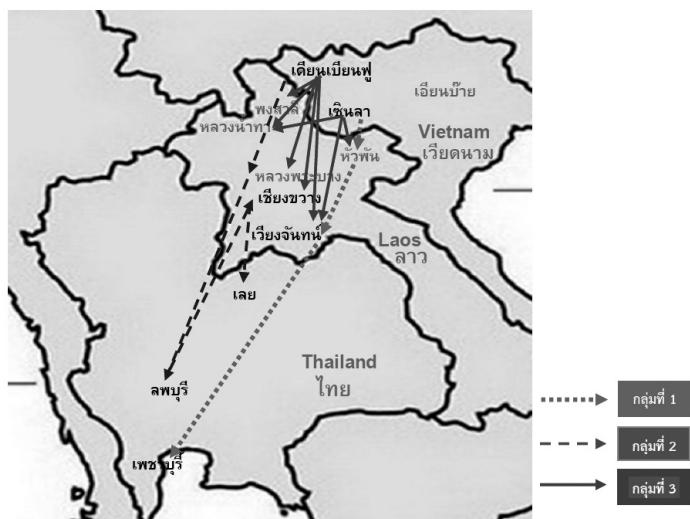
กลุ่มที่ 1 อพยพออกจากดินแดนสิบสองจุไท (เมืองม่วย เมืองสา เมืองมุน เมืองทันต์ จังหวัดเขินลา) ผ่านประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เมืองเชียงค้อ แขวงหัวพัน และแขวงเวียงจันทน์) ไปยังประเทศไทย (อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดอื่นๆ ทางภูมิภาคตะวันตก ในบทความนี้ผู้เขียนจะเรียกว่า “กลุ่มตะวันตก”) ตั้งแต่ ค.ศ. 1780 รวมเป็นระยะเวลาที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย 200 กว่าปีมาแล้ว

กลุ่มที่ 2 อพยพออกจากดินแดนสิบสองจุไท (เมืองแงง จังหวัดเดียนเบียนฟู) ผ่านประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงหลวงพระบางและเมืองคูน แขวงเชียงขวาง) ไปยังประเทศไทย (ครั้งแรกที่จังหวัดลพบุรี และครั้งที่ 2 ที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สำหรับในบทความนี้ผู้เขียนจะเรียกว่า “กลุ่มตะวันออก”) ตั้งแต่ ค.ศ. 1889 และ ค.ศ. 1897 ตามหลังกลุ่มตะวันตกประมาณ 100 กว่าปี

กลุ่มที่ 3 อพยพออกจากดินแดนสิบสองจุไท (จังหวัดเดียนเบียนฟู และจังหวัดเขินลา) มาตั้งถิ่นฐานใหม่กระจายไปตามแขวงต่างๆ ทางตอนเหนือของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงหลวงพระบาง แขวงเชียงขวาง แขวงหลวงน้ำทา แขวงพงสาลี แขวงเวียงจันทน์ และแขวงหัวพัน) การอพยพ เข้ามาในประเทศไทยของชาวลาวนี้เข้ามาครั้งหลังสุดในช่วงสงครามที่เมืองแงงแตกในปี ค.ศ. 1954 ตามหลังกลุ่มตะวันตกและกลุ่มตะวันออกในประเทศไทย

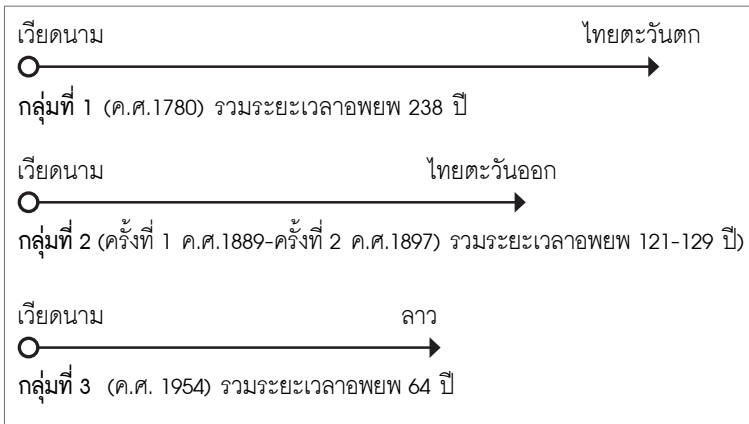
บทประพันธ์และข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

คนไทดำที่อพยพมากระจายตัวอยู่ในหลายถิ่นของประเทศไทย ในตอนเหนือของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต่างก็อาศัยลำธารตามแนวภูเขาหรือริมแม่น้ำเพื่อการทำนาข้าวที่มีภูมิประเทศใกล้เคียงกับถิ่นฐานเดิม ภาพที่ 4 ต่อไปนี้ ผู้เขียนได้แสดงแผนที่เส้นทางการอพยพของคนไทดำออกจากดินแดนสิบสองจุไทยประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามไปสู่ประเทศที่สองคือประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศที่สามคือประเทศไทย (ดัดแปลงจากโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์, 2561) ดังนี้

ภาพที่ 4 การอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวไทดำจากดินแดนสิบสองจุไทยประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มาสู่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศไทย (ดัดแปลงจาก โสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์, 2561, 105)

จากภาพข้างต้น เพื่อการเปรียบเทียบกลุ่มเส้นทางและช่วงระยะเวลาการอพยพของชาวไทยดำได้เข้าใจมากขึ้น ผู้เขียนจะสรุปเป็นแผนผังในแนวนอนแสดงการอพยพของชาวไทยดำออกจากถิ่นฐานเดิม (ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม) ไปสู่ประเทศที่ 2 (ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) และประเทศที่ 3 (ประเทศไทย) ทั้ง 3 กลุ่ม ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แผนผังแสดงการอพยพของชาวไทยดำออกจากประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามไปสู่ประเทศประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศไทย ตามกลุ่มเส้นทางและช่วงระยะเวลาของการอพยพ

จากภาพที่ 5 เมื่อยึดตามแนวคิดทฤษฎีคลื่น (Wave theory) ไทยดำทั้งสามกลุ่มในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามซึ่งเป็นถิ่นฐานเดิมจึงเปรียบเทียบได้กับต้นคลื่น ส่วนการกระจายวงคลื่นออกไปเปรียบเทียบได้กับไทดำอพยพในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และไทดำในประเทศไทยเปรียบเทียบได้เป็นบริเวณวงคลื่นรอบนอกของวงกลม

บทประเพณีและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการแปรและการเปลี่ยนแปลงของระบบเสียงภาษาไทยคำ ได้แก่ เสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เป็นจำนวนคำทั้งหมด 520 คำ ในสามประเทศดังกล่าว รวมไทยคำทั้งสิ้น 34 ถิ่น จากผู้ออกภาษาที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนทั้งสิ้น 90 คน โดยใช้วิธีการศึกษาภาษาต่างสมัย (diachronic study) ตามแนวคิดทางภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ (Comparative method) มาประยุกต์ใช้วิเคราะห์การกลายเสียงจากภาษาไทดำดั้งเดิม (L-Thongkum, 2002 และ Pittayaporn, 2009) มาเป็นเสียงในภาษาไทยคำปัจจุบันถิ่นต่างๆ และวิเคราะห์การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงของภาษาไทยคำต่างถิ่นกันใช้วิธีการศึกษาภาษาร่วมสมัย (synchronic study) ซึ่งเป็นการศึกษาโดยมองภาษาในช่วงเวลาเดียวหรือสมัยเดียวแล้วเห็นลักษณะที่แปรไปในภาษานั้นๆ ตามแนวของภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics)

ผลการวิจัยนี้พบว่า ระบบเสียงภาษาไทยคำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการแปรและการเปลี่ยนแปลงไปตามภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงของภาษานี้มีทั้งที่ระบบเสียงของภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงเสียงไปเองตามธรรมชาติของภาษาซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายในตัวภาษา (internal sociolinguistic factors) และเปลี่ยนแปลงเสียงไปตามภาษาแวดล้อมซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายนอกภาษา (external sociolinguistic factors) โดยพบว่าส่วนใหญ่เกิดจากการสัมผัสภาษา (language contact) จากคำยืมภาษารอบข้างอันเป็นภาษาของชนกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ภาษาเวียดนาม ภาษาลาว และภาษาไทยมาตรฐาน

ผู้เขียนได้สรุปสังเคราะห์เสียงที่พบว่ามี การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงไปตามถิ่น มีดังนี้

1. เสียงวรรณยุกต์

ในเรื่องการแยกเสียงรวมเสียงและสัทลักษณะของวรรณยุกต์หลักในภาษาไทยคำที่ในแต่ละถิ่นส่วนใหญ่มีเหมือนหรือคล้ายกัน ได้แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 สรุปสัทลักษณะหลักของวรรณยุกต์ภาษาไทยคำในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ภาษา ไทยคำในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศไทย

ไทยคำประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

A	B	C	DS	DL
1	3	5	3	
[22]	[24,25,34]	[31 ²]	[24,25,34]	
2	4	6	4	
[44]	[33]	[43]	[33]	

ไทยคำประเทศไทย (กลุ่มตะวันตก)

A	B	C	DS	DL
1	3	5	3	
[23]	[25]	[21 ²]	[25]	
2	4	6	4	
[232]/[243]	[33]	[31 ²]	[33]	

ไทยคำประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

A	B	C	DS	DL
1	3	5	3	
[22]	[34]	[31]	[23,35]	
2	4	6	4	
[44]	[33]	[32]	[33]	

ไทยคำประเทศไทย (กลุ่มตะวันออก)

A	B	C	DS	DL
1	3	5	3	
[242]	[25]	[31 ²]	[25-35]	
2	4	6	4	
[44]	[33]	[43]	[33]	

บทประเมนและข้อเสนอบัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

จากตาราง 1 จะเห็นว่าระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยคำปัจจุบัน
ถิ่นต่าง ๆ ที่ศึกษาในงานวิจัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงมาจากวรรณยุกต์ใน
ภาษาไทยคำดั้งเดิมเป็นระบบวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง โดยมีการแยกเสียง
รวมเสียงของวรรณยุกต์เป็นระบบเดียวกันคือ ABCD123-4 และ B=D แต่
มีสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันไปใน
แต่ละถิ่น โดยเฉพาะในวรรณยุกต์ A ของภาษาไทยคำในประเทศไทย ดังนี้

1.1 วรรณยุกต์ A ของภาษาไทยคำในประเทศไทย (กลุ่มตะวันตก)

วรรณยุกต์ที่ 1 (A1) ในภาษาไทยคำ ยกตัวอย่างคำว่า “ขา”
ภาษาไทยคำในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังคงรักษาสัทลักษณะระดับใน
ภาษาไทยคำดั้งเดิมเป็นเสียงต่ำระดับออกเสียงว่า /kha: ²²/ แต่ไทยคำ
กลุ่มตะวันตกจะออกเสียงขึ้นว่า /kha: ²³/ ผู้วิจัยได้สันนิษฐานว่า น่าจะ
ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาลาวเวียงจันทน์ขณะที่อพยพผ่านที่วรรณยุกต์
A1 เป็นเสียงต่ำ-ขึ้น (24) เช่นเดียวกัน หรืออาจจะรับมาจากภาษา
แวดล้อมคือภาษาไทยมาตรฐานหรือ/ และภาษาไทยถิ่นราชบุรีที่
วรรณยุกต์เป็นเสียงขึ้น /24, 214/ และ /313/ ตามลำดับเหมือนกัน

วรรณยุกต์ที่ 2 (A2) ในภาษาไทยคำ เช่น ในคำว่า “นา” ภาษาไทยคำ
จะเป็นเสียงสูงระดับออกเสียงว่า /na: ⁴⁴/ แต่ปัจจุบันเฉพาะไทยคำกลุ่ม
ตะวันตกจะออกเสียงว่า /na: ²³²/ ซึ่งน่าจะได้รับอิทธิพลจากภาษาลาว
เวียงจันทน์ที่วรรณยุกต์ A4 มีเสียงเป็น(กลาง)สูง-ขึ้น-ตก /453, 343/

จากตัวอย่างนี้ ผู้เขียนเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ A เกิด
จากอิทธิพลของการสัมผัสภาษา ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามทฤษฎีคลื่นที่ว่าไท
คำอพยพในประเทศไทยซึ่งเปรียบกับรอบนอกของวงกลมที่เป็นวงคลื่น
จะรักษารูปแบบดั้งเดิมไว้มากกว่าไทคำต้นกำเนิดในประเทศสาธารณรัฐ

สังคมนิยมเวียดนามซึ่งเปรียบกับจุดศูนย์กลางของวงกลมหรือต้นคลื่น
ทั้งนี้เพราะการสัมผัสภาษามีอิทธิพลสูงมาก (มากกว่าที่จะรักษาเสียง
ดั้งเดิมไว้) ในกรณีนี้ไทดำประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและ
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะให้ผลตรงกันคือยัง
รักษาวรรณยุกต์ดั้งเดิมอยู่ แต่ไทดำประเทศไทยกลุ่มตะวันตกมีการ
เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ทั้งนี้อิทธิพลในเรื่องระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษา
ของไทดำกลุ่มตะวันตกที่ได้เดินทางมาเป็นระยะเวลานานกว่า 200 กว่า
ปีมาแล้ว ก็มิได้ผลทำให้วรรณยุกต์ของไทดำกลุ่มตะวันตกนี้เปลี่ยนแปลง
ไปแล้วทั้งสองวรรณยุกต์

1.2 วรรณยุกต์ A ของภาษาไทดำในประเทศไทย (กลุ่มตะวันออก)

เนื่องจากไทดำประเทศไทยกลุ่มตะวันออกอพยพมาช้ากว่ากลุ่ม
ตะวันตกราว 100 ปี จึงพบว่าสัทลักษณะของวรรณยุกต์มีการเปลี่ยนแปลง
เพียงวรรณยุกต์เดียวในคำว่า “ขา” คือออกเสียงเปลี่ยนแปลงไปเป็น /
kha:242/ ซึ่งน่าจะเป็นการสัมผัสภาษาจากวรรณยุกต์ A23 เสียงกลาง
(ต่ำ)-ขึ้น-ตก /342, 232/ ในภาษาลาวหลวงพระบางที่เคยเป็นเส้นทาง
อพยพหรือ/ และภาษาไทยถิ่นเลยที่เป็นภาษาแวดล้อม

จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของวรรณยุกต์ A ในภาษา
ไทดำประเทศไทย 2 กลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงของสัทลักษณะของ
วรรณยุกต์ในทิศทางตรงกันข้ามนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับการอพยพ
นั่นคือถิ่นที่เดินทางมาเป็นเวลานานจะเปลี่ยนแปลงมาก จึงส่งผลใน
ระดับโครงสร้างทางเสียงของวรรณยุกต์ A ในภาษาไทดำกลุ่มตะวันตก
ให้เปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์ไปก่อนภาษาไทดำกลุ่มตะวันออก เพราะ
ฉะนั้นระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษาจึงมีผลต่อความเข้มข้นของการ
สัมผัสภาษาเป็นอย่างยิ่ง

บทประพันธ์และข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

2. เสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะในภาษาไทยคำที่มีการแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงไปตามถิ่นมีดังนี้

2.1 พยัญชนะต้น *ph-

พยัญชนะต้น *ph- ในภาษาไทยคำดั้งเดิม ยกตัวอย่างในคำว่า “ผัว ผม” ไทยคำในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในแขวงพงสาลีกับแขวงหลวงน้ำทาออกเสียงเป็น /f-/ ในทุกคำตามอิทธิพลของภาษาเวียดนาม เนื่องจากในระบบเสียงภาษาเวียดนามไม่มีหน่วยเสียง /ph-/ แต่น่าสนใจตรงที่ไทยคำในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบางถิ่นที่เป็นเส้นทางผ่านไปยังประเทศไทย คือ ไทยคำเมืองคูน แขวงเชียงขวาง กับไทยคำเมืองเชียงค้อ แขวงหัวพัน และไทยคำในประเทศไทยทั้งหมดจะออกเสียงเป็น /ph-/ แต่ก็พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงจาก ph- > f- ด้วยเฉพาะกับคำที่ *ph- นำหน้าสระ *-i- เท่านั้น เช่นคำว่า “ผิง(ไฟ)” (phiŋ²²) ออกเป็น “ผิงไฟ” (fiŋ²²) ตรงกับที่ L-Thongkum (2002) ได้ศึกษาการกลายเสียงไว้ ซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายในตัวภาษาเอง

เพราะฉะนั้นแสดงว่าขณะที่ไทยคำอพยพออกจากถิ่นฐานเดิมผ่านประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงเชียงขวางกับแขวงหัวพัน) มายังประเทศไทยตรงกับกลุ่มที่ 1 กับ 2 นั้น เสียงเพ็งเริ่มเปลี่ยนแปลงจาก phom > fom จึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงแต่เฉพาะหน้าสระ -i- แต่ในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและกลุ่มที่ 3 ที่อพยพเข้ามาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบางถิ่น (แขวงหลวงน้ำทากับแขวงพงสาลี) เปลี่ยนแปลงหมดทุกคำแล้วทั้งนี้ก็เพราะอพยพมาช้ากว่าเป็นระยะเวลานานมากคือ ส่วนใหญ่อพยพมาใน

ปี ค.ศ.1954 หมายความว่าเสียงพยัญชนะเปลี่ยนแปลงเป็น f- เรียบร้อยหมดแล้วจึงอพยพมา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าไทดำในประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงเชียงขวางกับแขวงพั๋พั่น) ได้รับความเสียงพยัญชนะต้น *ph- ในภาษาไทยด้าดั้งเดิมไว้เป็นไปตามทฤษฎีคลื่น

2.2 พยัญชนะต้น *j-

พยัญชนะต้น *j- ในภาษาไทยด้าดั้งเดิม เช่นในคำว่า “ย่า” ไทดำในประเทศไทยสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามออกเป็น /z-/ ในทุกคำ ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของการสัมผัสภาษาจากภาษาเวียดนามถิ่นเหนือที่ใช้เสียง z- (ภาษาเวียดนามถิ่นใต้ใช้ j-) ส่วนไทดำประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศไทยกลุ่มตะวันออกใช้ /ɲ-/ ตามอิทธิพลของภาษาลาว อย่างไรก็ตามยังพบว่าไทดำในประเทศไทยกลุ่มตะวันตกรักษาเสียง j- ในภาษาไทยด้าดั้งเดิมไว้ได้เช่นเดียวกับ ph- ข้างต้น

3. เสียงสระ

ผู้วิจัยพบการแปรและการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระในภาษาไทยด้าตามถิ่น ดังนี้

3.1 สระ *-e-

สระ *-e- ในภาษาไทยด้าดั้งเดิม เช่นในคำว่า “แมว” ไทดำในประเทศไทยสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามออกเสียงแปรอิสระไปตามถิ่น ทั้งสองแบบเป็น /-e---iə-/ กล่าวคือบางถิ่นออกเสียง /mɛw/ บางถิ่นออกเสียง /miəw/ แต่ไทดำในประเทศไทยกลุ่มตะวันตกกับในประเทศไทยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวแขวงพั๋พั่นออกเสียงเป็น /-e-/ รักษาเสียงดั้งเดิมไว้เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ 1 ที่อพยพออกมาก่อนกลุ่มอื่นนานมากก่อนที่จะถิ่นฐานเดิมในประเทศไทยสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจะ

บทประเพณีและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็น /-iə-/ ในบางถิ่นดังกล่าว ส่วนไทดำในประเทศไทยกลุ่มตะวันออกกับไทดำในประเทศไทยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวถิ่นอื่น ๆ ออกเสียงเป็น /-iə-/ ทั้งนี้เป็นเพราะขณะที่อพยพมาอาจมีการเปลี่ยนแปลงเสียงสระเกิดขึ้นแล้วหรืออาจกล่าวได้ว่าไทดำกลุ่มนี้อพยพมาที่หลังการเปลี่ยนแปลงของเสียง

3.2 สระ *-a-, -a:-

ภาษาไทยดำดั้งเดิม *-a-, -a:- เช่นในคำว่า “ควาย” ไทดำในประเทศไทยกลุ่มตะวันออกและไทดำในประเทศไทยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แขวงเชียงขวาง แขวงหัวพัน และแขวงหลวงน้ำทา (เฉพาะที่เมืองสิง) ออกเป็นเสียงสระประสม -uə- และตัดเสียงพยัญชนะควบกล้ำ -w- จาก /khwa:j/ เป็น /khuəj/ ทั้งนี้เป็นเพราะรับอิทธิพลมาจากการสัมผัสกับภาษาลาว

แต่ไทดำในประเทศไทยกลุ่มตะวันตกกับไทดำในประเทศไทยสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวแขวงหัวพันที่อพยพเป็นกลุ่มที่ 1 ยังคงรักษาเสียงสระดั้งเดิมเป็น /-a-/ เนื่องจากได้อพยพมานานมากก่อนการเปลี่ยนแปลงเสียงสระนี้

จากผลงานวิจัยดังกล่าวที่แสดงให้เห็นว่าระบบเสียงภาษาไทยดำปัจจุบันมีการแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงไปตามภูมิภาค และการเปลี่ยนแปลงเสียงส่วนใหญ่นั้นเกิดมาจากปัจจัยภายนอกภาษาคือการสัมผัสภาษา จากคำยืมภาษารอบข้างอันเป็นภาษาของชนกลุ่มใหญ่นั้นพบว่าทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับทฤษฎีคลื่น

การแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงที่ตรงตามทฤษฎีคลื่นจะเห็นได้จากเสียงพยัญชนะกับเสียงสระ กล่าวคือ ถิ่นที่อพยพมาก่อนเป็นเวลานานจะยังคงรักษาเสียงในภาษาไทยดำดั้งเดิมไว้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

เสียงดั้งเดิมตรงกันกับเสียงในภาษาของชนกลุ่มใหญ่ที่เป็นภาษาแวดล้อม เช่น ในภาษาไทยมาตรฐานก็ออกเสียงคำว่า “แมว” เป็น /mɛ:w³³/ เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสามารถอธิบายด้วยแนวคิดทฤษฎีคลื่นได้

ส่วนเสียงวรรณยุกต์มีการแปรและการเปลี่ยนแปลงเสียงไม่เป็นไปตามทฤษฎีคลื่นเนื่องจากอิทธิพลของการสัมผัสภาษาจากภาษาแวดล้อมที่สูงมาก นอกจากนี้เมื่อพิจารณามิติด้านระยะเวลาของการสัมผัสภาษาพบว่า เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วย กล่าวคือ ถิ่นที่อยู่พวยพอกจากถิ่นฐานเดิมมาเป็นระยะเวลานานกว่าจะส่งผลกระทบต่อความเข้มข้นของการสัมผัสภาษาที่เข้มข้นมากกว่าด้วย ดังเช่น ไทดำในประเทศไทยกลุ่มตะวันตกที่อยู่พวยพเข้ามามีประเทศไทยก่อนกลุ่มตะวันตกร่วม 100 ปี ก็ส่งผลให้วรรณยุกต์ A เปลี่ยนแปลงไปมากกว่า คือ สัทลักษณะของวรรณยุกต์เปลี่ยนแปลงไปทั้ง 2 วรรณยุกต์ (A1 และ A2) ขณะที่กลุ่มตะวันตกเปลี่ยนเพียง 1 วรรณยุกต์ (A1) จึงสามารถจัดกลุ่มไทดำในประเทศไทยออกเป็นกลุ่มตะวันตกกับกลุ่มตะวันออกจากการเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ในคำว่า “ขา” และ “นา” ได้

เมื่อพิจารณาการนำทฤษฎีคลื่นไปใช้อธิบายเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไทในงานวิจัยนี้กับงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) นั้น ในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ แม้จะพบว่าภาษาไทดำมีการเปลี่ยนแปลงของพยัญชนะกับสระในบางคำ แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจัดเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในระบบเสียงของภาษาที่เป็นผลมาจากการกลายเสียงในภาษาไทดั้งเดิมมาเป็นภาษาไทถิ่นปัจจุบันแตกต่างกันไปตามแต่ละภาษาถิ่นเท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาถิ่นอื่นๆ ภาษาไทดำที่จัดอยู่ใน

บทประพันธ์และข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

ภาษาไทยสาขาตะวันตกเฉียงใต้เช่นเดียวกับภาษาไทย ภาษาลื้อ ภาษาไทขาว และภาษาไทเหนือ ภาษากลุ่มนี้เปรียบเสมือนวงคลื่นรอบนอกที่ยังคงรักษาคำในภาษาไทยดั้งเดิมไว้ได้มากที่สุด แต่ในงานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) กลับพบว่าภาษาไทยดำได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเสียงอันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกภาษาหรือการสัมผัสภาษาอื่นแล้ว ซึ่งให้ผลทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับทฤษฎีคลื่น ทั้งนี้ความแตกต่างของผลงานวิจัยทั้งสองขึ้นดังกล่าวอาจเป็นเพราะเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ถิ่นโตดำที่ใช้เก็บข้อมูลต่างถิ่นและต่างจำนวนกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นโตดำถิ่นใด เป็นโตดำในถิ่นต้นกำเนิดหรือเป็นโตดำในถิ่นอพยพ ระยะเวลาที่ลงเก็บข้อมูลต่างกัน จำนวนคำที่ใช้ต่างกัน และผู้บอกภาษาต่างกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตามด้วยจำนวนถิ่นที่ใช้เก็บข้อมูล จำนวนคำที่ใช้เก็บข้อมูลซึ่งมีค่าอยู่ในหลากหลายหมวดหมู่ และจำนวนผู้บอกภาษาในงานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) ที่มีเป็นจำนวนมากกว่าในงานของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันกว่านั้น ผู้เขียนเห็นว่า ในการนำทฤษฎีคลื่นมาใช้เพื่ออธิบายเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพย้ายถิ่นฐานของคนไทดังกล่าวอาจจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลักก็คือ ภาษาถิ่นที่นำมาศึกษาโดยเฉพาะภาษาถิ่นไทที่เป็นภาษาชนกลุ่มน้อยจะมีความเสี่ยงต่อการรับอิทธิพลจากภาษากลุ่มใหญ่ ทำให้ภาษาดังกล่าวอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงตามถิ่นขึ้นได้ดังเช่นภาษาไทดำนี้ที่มีการแปรและการเปลี่ยนแปลงของระบบเสียงส่วนใหญ่มาจากอิทธิพลของการสัมผัสภาษากับภาษาเวดลุ่มที่เป็นภาษาของชนกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ภาษาเวียดนาม ภาษาลาว และภาษาไทยมาตรฐาน

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้เขียนจึงขอเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอธิบาย แนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท (ไทดำ) ที่ได้ยึดแนวคิดทฤษฎีคลื่นมาใช้วิเคราะห์ได้ว่า ในบริเวณที่เป็นพื้นที่ทับซ้อน ของวงกลมตามทฤษฎีคลื่นที่อาจมีการทับซ้อนกันในส่วนและทำให้ มีลักษณะของภาษาที่เกิดขึ้นใหม่มากกว่า 1 ลักษณะ โดยเฉพาะบริเวณ วงคลื่นที่เบียดเทียบได้กับกลุ่มคนที่อพยพย้ายถิ่นฐานนี้ อาจไม่รักษา ภาษาดั้งเดิมไว้ ทั้งนี้ลักษณะที่เกิดขึ้นใหม่อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงไป จากภาษาดั้งเดิมโดยเฉพาะที่เป็นภาษาชนกลุ่มน้อยเนื่องจากได้รับ อิทธิพลจากปัจจัยภายนอกภาษานั้นคือ การสัมผัสภาษาที่มีอิทธิพล สูงมาก โดยเฉพาะเรื่องความมีศักดิ์ศรี (prestige) ที่ลักษณะใดในภาษา เป็นลักษณะที่ใช้แล้วมีศักดิ์ศรีกว่าก็就会被ยืมเข้ามาใช้ในภาษาแม่ นั่นเอง นอกจากนี้ปัจจัยเรื่องระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษาจะมีผลต่อความเข้มข้น ของการสัมผัสภาษา (intensity of contact) ที่ต้องนำมาพิจารณาด้วย เช่นกัน เนื่องจากหากการสัมผัสภาษาเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ไม่นานก็อาจ จะมีการยืมเกิดขึ้นเพียงในระดับคำ แต่ถ้าการสัมผัสภาษามีระยะเวลา นานหรือมีความเข้มข้นของการสัมผัสภาษามากขึ้นก็就会有การยืมในระดับ โครงสร้างทางไวยากรณ์หรือทางเสียงดังเช่นงานวิจัยที่เป็นกรณีศึกษา นี้ นอกจากนี้ในการนำแนวคิดเรื่องทฤษฎีคลื่นไปประยุกต์ใช้เพื่อหาถิ่นฐาน เดิมรวมถึงเส้นทางการอพยพของคนไทในอนาคตจึงควรนำปัจจัยทั้งสอง ประการดังกล่าวนี้มาใช้พิจารณาร่วมด้วยเป็นสำคัญ

บทประเมนและข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

บทสรุป

จากบทประเมนการนำทฤษฎีคลื่น (Wave Theory) ไปใช้อธิบายแนวความคิดเรื่องถิ่นกำเนิดและเส้นทางการอพยพของคนไท ในงานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ผู้เขียนสนับสนุนแนวความคิดถิ่นกำเนิดของคนไทของ John F. Hartmann และคณะ (2002) ซึ่งถือเป็นแนวคิดในยุคใหม่ (ศตวรรษที่ 21) เนื่องจากเป็นงานวิจัยแรกที่ใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ซึ่งก็คือทฤษฎีคลื่น (Wave theory) รวมทั้งอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทางภูมิศาสตร์และวิทยาการสาขาต่างๆ ที่สามารถกำหนดตำแหน่งที่มีการพูดภาษาถิ่นต่างๆ ได้อย่างชัดเจนที่สุด ทำให้เชื่อได้ว่าคนไทมีถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณมณฑลกววงสี-ไกวเจา ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และบริเวณชายแดนตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน-ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และมีเส้นทางอพยพเริ่มจากชายแดนกววงสี-ไกวเจา มาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าภาษาถิ่นไทที่ John F. Hartmann และคณะ (2002) วิเคราะห์ให้เป็นกลุ่มภาษาที่ยังรักษาคำในภาษาไทยดั้งเดิมมากที่สุดคือภาษาไทยสาขาคะวันตักเฉียงใต้นั้นส่วนมากจะประกอบไปด้วยภาษาชนกลุ่มน้อยที่อาจได้รับอิทธิพลของภาษากลุ่มใหญ่ได้ ประกอบกับจำนวนคำ จำนวนถิ่นที่ใช้เก็บข้อมูล ฯลฯ อาจยังไม่เพียงพอกับการนำมาวิเคราะห์และสรุปแบบของการเปลี่ยนแปลงของภาษาตามทฤษฎีคลื่นดังกล่าว ดังนั้น การที่งานวิจัยของ John F. Hartmann และคณะ (Hauser, 2002) ยังไม่ได้เน้นอธิบายไปถึงบริเวณที่เป็นพื้นที่ทับซ้อนของวงกลมตามทฤษฎีคลื่นที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงของภาษาจากภาษาแวดล้อมได้นั้น จึงอาจส่งผลต่อการอธิบายแนวความคิดถิ่นกำเนิดของคนไทได้

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดถิ่นกำเนิดของคนไทดังกล่าวนี้ได้ยึดการวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีหลักทางภาษาศาสตร์นั่นคือทฤษฎีคลื่นซึ่งผลจากงานวิจัยของโสภิตา ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2561) ค้นพบว่าบริเวณวงคลื่นของพื้นที่ทับซ้อนนั้น การเปลี่ยนแปลงของภาษาอาจไม่สอดคล้องเป็นไปตามทฤษฎีคลื่นที่ว่าบริเวณที่กลุ่มคนอพยพออกจากถิ่นฐานเดิมจะรักษาภาษาดั้งเดิมไว้ได้ ในขณะที่บริเวณถิ่นฐานเดิมภาษาได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งนี้ผู้เขียนจึงเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของภาษาในลักษณะดังกล่าว นั่นคือ “การสัมผัสภาษา” ซึ่งจัดเป็นปัจจัยภายนอกภาษาที่จะต้องนำมาพิจารณาเป็นสำคัญ เมื่อนำทฤษฎีคลื่นมาใช้อธิบายถิ่นกำเนิดและทิศทางการอพยพออกจากถิ่นฐานเดิมของชนชาติใด ๆ และบริเวณที่มีการสัมผัสภาษาเกิดขึ้นนี้ เห็นได้ว่าปัจจัยเรื่องระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษาก็คือเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงเพราะถือเป็นตัวกระตุ้นสำคัญที่ส่งผลต่อระดับความเข้มข้นของการสัมผัสภาษาที่มีมากขึ้นด้วย ดังจะเห็นได้จากวรรณยุกต์ A ในภาษาไทยดำประเทศไทยกลุ่มตะวันตกที่เปลี่ยนแปลงไปมากกว่าไทดำกลุ่มตะวันออกที่ได้อพยพตามมาทีหลังราวร้อยละ 10

ด้วยเหตุผลทั้งหมดข้างต้น บทความนี้จึงต้องการเสนอปัจจัยได้แก่ 1) การสัมผัสภาษา (language contact) และ 2) ระยะเวลาที่มีการสัมผัสภาษา (duration of contact) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่มีอิทธิพลต่อการอธิบายถิ่นฐานเดิมและเส้นทางการอพยพของคนไทย โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีคลื่น ดังเช่นแนวความคิดถิ่นกำเนิดของคนไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ

บทประพันธ์และข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

เอกสารอ้างอิง

- เทอร์วิล, บี. เจ. (2533). "ตอนที่ 1: การค้นหาแหล่งกำเนิดของชนชาติไท บทประพันธ์ความเห็นต่าง ๆ และแนวคิดใหม่" ใน *คนไทย (เดิม) ไม่ได้อยู่ที่นี้*. น. 8-38. จิตติมา สุทศศรี, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธีระพันธ์ ล.ทองคำ. (2556, 20 กันยายน). *เรียนรู้ภาษาไทยโบราณผ่านภาษาตระกูลมอญ-เขมร สาขาขมุขิก*. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ: สัมมนาวิชาการระดับชาติภาษาและภาษาศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2545). คนไทยมาจากไหนกันแน่. *ภาษาและวัฒนธรรม*. 21(1). น. 36 - 44.
- _____. (2560). *ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัทจรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- เสมอชัย พูลสุวรรณ. (2561). *มนุษย์โบราณในเอเชียอาคเนย์และเรื่องถิ่นกำเนิดคนไทย*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.matichon.co.th/education/news/>
- โสภिता ถาวร และสมทรง บุรุษพัฒน์. (2561). *ถ้อยสำเนียงไทดำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- Edmonson, Jerold A. and David B. Solnit. (1997). "Introduction". In *Comparative Kadai: The Tai Branch*, edited by Jerold A. and David B. Solnit, 1-32. Dallas and Arlington: Summer Institute of Linguistics and the University of Texas at Arlington. Publication 124.

- Hartmann, John. (1998). A Linguistic Geography and History of Tai Meuang-Fai (Ditch-Dike) Techno-Culture. *Journal of Language and Linguistics*, 16(2), 67-100.
- Hauser, Rachel. (2002). *Tais that Bind. Earth Observatory*. The NASA Distributed Active Archive Centers (DAACs). สืบค้นจาก <http://earthobservatory.nasa.gov/Study/Tailanguage>
- L-Thongkum. (2002). Old Tai Dam (Black Tai) and the Meanings of Ambiguous Words in Modern Thai Elaborate Expressions. Paper presented at the 12th Annual Conference of the Southeast Asian Linguists Society (SEALS XII), May 15-17, 2002. Northern Illinois University, DeKalb.
- Li, Fang - Kuei. (1977). *A handbook of Comparative Tai*. Hawaii: The University Press of Hawaii.
- Luo Wei., Hartmann, John.F., Li, Jinfang, and Sysamouth, Vinya. (2000). GIS Mapping and Analysis of Tai Linguistic and Settlement Pattern of Southern China. *Geographic Information Sciences*, 6(2), 129-136.
- O'Connor, R. (1995). Agriculture Change and Ethnic Succession in Southeast Asian Studies: A Case for Regional Anthropology. *Journal of Asian Studies*. 54(4), 968-996.
- Ostapirat, W. (2000). Proto-Kra. *Linguistics of the Tibeto-Burman Area*. 23(1) (monograph).

บทประพันธ์และข้อเสนอปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำทฤษฎีคลื่น...

_____. (2005a). Kra-Dai and Austronesian: Notes on phonological correspondences and vocabulary distribution. 107-131. In L. Sagart, R. Blench & A. Sanchez-Mazas (eds.), *The peopling of East Asia: Putting together Archaeology, Linguistics and Genetics* (pp.107-131). London and New York: Routledge-Curzon.

Pittayaporn, Pittayawat. (2009). *Phonology of Proto-Tai*. Ph.D. dissertation. Department of Linguistics, Cornell University.

Seidenfaden, E. (1956). An Appreciation of Colonel Henri Roux's *Quelques Minorities Ethniquue (sic) du Nord-Indochine*. *Journal of the Siam Society*, 43(2).

Wikipidia. (n.d.). *Wave Model*. Retrieved August 11, 2018 from http://en.wikipedia.org/wiki/Wave_model.